

**ZAKON
O POVLASTICI NA PUTOVANJE LICA SA INVALIDITETOM**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Lice sa invaliditetom ostvaruje pravo na povlasticu na putovanje u skladu sa ovim zakonom.

Korisnici prava na povlasticu na putovanje

Član 2

Pravo na povlasticu na putovanje ima korisnik lične invalidnine, korisnik dodatka za njegu i pomoć i djeca i mladi koji su ostvarili pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita i korisnik njege i pomoći drugog lica, koji je to pravo ostvario u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Korisnici prava na povlasticu na putovanje po osnovu jedinstvenog vještačenja invaliditeta

Član 3

Pravo na povlasticu na putovanje ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i najmanje treći stepen potrebne podrške za ravnopravno uključivanje u društvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Pravo na povlasticu na putovanje kao pomoć za vaspitanje i obrazovanje ima i dijete i mlado lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i najmanje drugi stepen potrebne podrške za ravnopravno uključivanje u društvo koje je uključeno u proces vaspitanja i obrazovanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama.

Pravo na povlasticu crnogorskog državljanina, stranca i azilanta

Član 4

Pravo na povlasticu na putovanje može da ostvari crnogorski državljanin sa prebivalištem u Crnoj Gori.

Pravo na povlasticu na putovanje u skladu sa ovim zakonom i međunarodnim ugovorom može da ostvari stranac kome je, u skladu sa posebnim zakonom, odobren stalni ili privremeni boravak u Crnoj Gori.

Pravo na povlasticu na putovanje u skladu sa ovim zakonom može ostvariti i azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom, u skladu sa posebnim zakonom.

Pravo na pratioca

Član 5

Lice sa invaliditetom ima pravo na pratioca tokom ostvarivanja prava na povlasticu na putovanje, pri čemu pratiocu pripada naknada troškova putovanja u jednakom iznosu.

Sredstva za ostvarivanje prava

Član 6

Sredstva za ostvarivanje prava propisanog ovim zakonom obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 8

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **pratilac** lica sa invaliditetom je roditelj, staratelj ili dijete lica sa invaliditetom, kao i drugo lice koje lice sa invaliditetom ovlasti davanjem izjave;
- 2) **korisnik povlastice na putovanje** je lice koje je ostvarilo pravo na povlasticu;
- 3) **ostvareno putovanje** je prevoz u odlasku i prevoz u povratku.

II. PRAVO NA POVLASTICU NA PUTOVANJE

Povlastica na putovanje

Član 9

Lice sa invaliditetom ima pravo na povlasticu na dvanaest putovanja u toku jedne kalendarske godine.

Putovanjem u smislu stava 1 ovog člana smatra se putovanje na teritoriji Crne Gore u drumskom saobraćaju, međugradskim linijskim prevozom putnika ili međugradskim prevozom putničkim automobilom, kao i putovanje u željezničkom saobraćaju, u bilo kojem razredu.

Jednim putovanjem smatra se odlazak od mjesta prebivališta, odnosno boravišta do mjesta odredišta, kao i povratak u mjesto prebivališta, odnosno boravišta.

Lice sa invaliditetom koje je u radnom odnosu ima pravo i na povlasticu na putovanje od mjesta prebivališta, odnosno boravišta do mjesta rada, ako su udaljeni do 80 km u jednom pravcu, kao i povratak u mjesto prebivališta, odnosno boravišta, za svaki dan proveden na radu.

Udaljenost iz stava 4 ovog člana utvrđuje se na osnovu propisa kojima se uređuje drumski saobraćaj.

Lice sa invaliditetom ostvaruje pravo na povlasticu na putovanje u skladu sa ovim zakonom ako za isto putovanje ne ostvaruje naknadu troškova po drugom osnovu.

Pratilac lica sa invaliditetom

Član 10

Pratilac lica sa invaliditetom može biti punoljetno lice.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pratilac lica sa invaliditetom može da bude i njegovo dijete koje nije mlađe od deset godina života.

Jedno lice može istovremeno biti pratilac više lica sa invaliditetom na jednom putovanju, pri čemu ostvaruje pravo na jednu naknadu troškova.

Ako je lice sa invaliditetom korisnik povlastice na putovanje, to lice na istom putovanju može biti pratilac drugog lica sa invaliditetom, pri čemu ostvaruje pravo na jednu naknadu troškova.

Postupak za ostvarivanje prava

Član 11

Postupak za ostvarivanje prava na povlasticu na putovanje iz člana 9 ovog zakona pokreće se na zahtjev lica sa invaliditetom ili njegovog pratioca.

Zahtjev za ostvarivanje prava na povlasticu na putovanje podnosi se centru za socijalni rad na čijoj teritoriji lice sa invaliditetom ima prebivalište, odnosno boravište (u daljem tekstu: centar).

Centar je dužan da donese rješenje o pravu na povlasticu na putovanje najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

III. NAKNADA TROŠKOVA PUTOVANJA

Ostvarivanje prava na naknadu troškova ostvarenog putovanja

Član 12

Korisnik povlastice na putovanje ima pravo na naknadu troškova, za sebe i pratioca ako ga je imalo, za ostvareno putovanje na relaciji između mjesta prebivališta, odnosno boravišta i mjesta odredišta u visini cijene povratne vozne karte, ako se za putovanje koristi međugradski autobus ili željeznički prevoz.

Korisnik povlastice na putovanje koji koristi međugradski autobus ili željeznički prevoz ne može ostvariti pravo na naknadu troškova za novo putovanje prije isteka roka od sedam dana od dana izdavanja vozne karte za prethodno putovanje.

Korisnik povlastice na putovanje ima pravo na naknadu troškova, za sebe i pratioca ako ga je imalo, za ostvareno putovanje na relaciji između mjesta prebivališta, odnosno boravišta i mjesta odredišta u visini prosječne cijene povratne vozne karte, kao i naknadu troškova putarine ako se za putovanje koristi putnički automobil.

Korisnik povlastice na putovanje koji koristi putnički automobil ne može ostvariti pravo na naknadu troškova za novo putovanje prije isteka roka od sedam dana od dana evidentiranja dolaska u centar za socijalni rad u mjestu odredišta.

Ako pratilac lica sa invaliditetom putuje po lice sa invaliditetom ili se vraća poslije praćenja lica sa invaliditetom, ima pravo na naknadu troškova za putovanje, pri čemu se to računa kao jedno putovanje.

U slučaju iz člana 9 stav 4 ovog zakona, naknada troškova za ostvareno putovanje za lice sa invaliditetom i njegovog pratioca, ako ga je imalo, vrši se jednom mjesečno, za prethodni mjesec.

Rok za podnošenje zahtjeva za naknadu novčanih sredstava

Član 13

Zahtjev za naknadu troškova za ostvareno putovanje podnosi korisnik povlastice na putovanje ili njegov pratilac.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se centru u roku od 45 dana od ostvarenog putovanja.

U slučaju iz člana 9 stav 4 ovog zakona, zahtjev za naknadu troškova za ostvareno putovanje podnosi se mjesno nadležnom centru u roku od 60 dana od prvog dana putovanja u mjesecu za koji se traži naknada.

Dokazi uz zahtjev za naknadu novčanih sredstava

Član 14

Uz zahtjev za naknadu troškova za ostvareno putovanje međugradskim autobusom ili željezničkim prevozom, kao dokaz o ostvarenom putovanju podnosi se:

1) vozna karta; ili

2) više voznih karata, ako od mjesta prebivališta, odnosno boravišta do mjesta odredišta nema organizovanog linijskog prevoza i ako je prevoz ostvaren u istom danu.

Uz zahtjev za naknadu troškova za ostvareno putovanje putničkim automobilom, kao dokaz o ostvarenom putovanju podnosi se:

1) dokaz o plaćenju putarini, ako su korišćeni putevi za koje se plaća putarina; i

2) potvrda o ostvarenom putovanju, koju korisniku povlastice na putovanje izdaje centar za socijalni rad u mjestu odredišta.

Prilikom izdavanja potvrde iz stava 2 tačka 2 ovog člana, u slučaju putovanja sa pratiocem, korisnik povlastice na putovanje podnosi centru za socijalni rad u mjestu odredišta izjavu o pratiocu, osim za roditelja, staratelja, odnosno dijete, a pratilac podnosi na uvid ličnu ispravu.

U slučaju iz člana 9 stav 4 ovog zakona, uz zahtjev za naknadu troškova za ostvareno putovanje, kao dokaz o ostvarenom putovanju podnosi se:

1) dokaz od poslodavca o tačnom broju dana provedenih na radu za mjesec za koji lice traži naknadu troškova; i

2) dokaz od poslodavca da korisnik povlastice na putovanje ne koristi organizovani prevoz koji obezbjeđuje poslodavac ili mu on nije pristupačan.

Ako je korisnik povlastice na putovanje iz st. 1 i 4 ovog člana putovao sa pratiocem, uz zahtjev za naknadu troškova za ostvareno putovanje podnosi se i njegova izjava o pratiocu, osim za roditelja, staratelja, odnosno dijete, a pratilac podnosi na uvid ličnu ispravu.

Sadržaj, obrazac i način izdavanja potvrde iz stava 2 tačka 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Donošenje rješenja o naknadi novčanih sredstava

Član 15

Centar je dužan da donese rješenje o naknadi troškova za ostvareno putovanje najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz člana 13 ovog zakona.

Žalba

Član 16

O žalbi protiv rješenja centra iz čl. 11, 15 i 17 ovog zakona rješava Ministarstvo. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Prijava promjena i razmjena podataka

Član 17

Korisnik povlastice na putovanje, odnosno njegov zakonski zastupnik ili staratelj, dužan je da centru prijavi svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava na povlasticu na putovanje, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Centar će u toku postupka za ostvarivanje i korišćenje prava na povlasticu na putovanje, po službenoj dužnosti, utvrditi sve činjenice koje odgovaraju pojedinom slučaju, a od uticaja su na ostvarivanje i korišćenje prava.

Na osnovu stava 2 ovog člana centar će od Fonda za zdravstveno osiguranje tražiti podatke koji mogu biti od uticaja za ostvarivanje i korišćenje prava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Na osnovu prijave lica iz stava 1 ovog člana ili na osnovu podataka pribavljenih po službenoj dužnosti u smislu st. 2 i 3 ovog člana, centar će donijeti novo rješenje, ako to zahtijevaju promijenjene okolnosti.

Evidencija ostvarenih putovanja

Član 18

Centar je dužan da vodi evidenciju ostvarenih putovanja korisnika povlastice na putovanje i pratilaca.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži ime i prezime korisnika povlastice na putovanje i njegovog pratioca, kao i broj ostvarenih putovanja.

Evidencija o ostvarenim putovanjima korisnika povlastice na putovanje i pratilaca vodi se u elektronskom obliku, na način koji omogućava automatsko bilježenje podataka o vremenu, datumu, odredištu i identitetu učesnika putovanja.

IV. POVRAĆAJ SREDSTAVA

Povraćaj neosnovano primljenih novčanih sredstava

Član 19

Korisnik povlastice na putovanje kojem je izvršena isplata naknade troškova za putovanje dužan je da vrati primljeni iznos, ako je:

1) na osnovu netačnih podataka za koje je znao ili je morao znati da su netačni ili na drugi protivpravni način ostvario ovu naknadu ili je ostvario u većem iznosu nego što mu po zakonu pripada;

2) ostvario naknadu usljed toga što nije prijavio ili je sa zakašnjenjem prijavio promjene koje su od uticaja na gubitak, odnosno korišćenje prava ili na iznos naknade, a znao je ili morao znati za te promjene.

Kad centar utvrdi okolnosti iz stava 1 ovog člana, dužan je da pozove korisnika povlastice na putovanje putem pisanog obavještenja da neosnovano primljena novčana sredstva vrati u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja.

Centar može sa korisnikom povlastice na putovanje zaključiti ugovor o načinu i vremenu povraćaja neosnovano primljenih novčanih sredstava na ime naknade troškova putovanja, pri čemu se u obzir uzima visina prihoda korisnika i njegov materijalni položaj.

Povraćaj neosnovano primljenih novčanih sredstava na ime naknade troškova putovanja ne može se ugovoriti na period duži od tri godine.

V. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 20

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 21

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši inspektor za socijalnu i dječju zaštitu.

VI. KAZNENE ODREDBE

Kazne za pravno lice

Član 22

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne donese rješenje o pravu na povlasticu na putovanje najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva (član 11 stav 3);
- 2) ne da dokaz o tačnom broju dana koje je lice sa invaliditetom provelo na radu za mjesec za koji traži naknadu novčanih sredstava (član 14 stav 4 tačka 1);
- 3) ne da dokaz da korisnik povlastice na putovanje ne koristi organizovani prevoz koji obezbjeđuje poslodavac ili mu on nije pristupačan (član 14 stav 4 tačka 2);
- 4) ne donese rješenje o naknadi troškova za ostvareno putovanje najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz člana 13 ovog zakona (član 15);
- 5) ne vodi evidenciju korisnika prava povlastice na putovanje i pratilaca (član 18 stav 1);
- 6) evidencija iz člana 18 stav 1 ovog zakona ne sadrži ime i prezime lica sa invaliditetom i njegovog pratioca, kao i broj ostvarenih putovanja (član 18 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 1.000 eura.

Kazne za fizičko lice

Član 23

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura kazniće se korisnik povlastice na putovanje, odnosno njegov zakonski zastupnik ili staratelj, ako za isto putovanje ostvari naknadu troškova putovanja na osnovu ovog zakona i na osnovu drugog zakona (član 9 stav 6).

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura kazniće se korisnik povlastice na putovanje, odnosno njegov zakonski zastupnik ili staratelj, ako ne prijavi centru svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava na povlasticu na putovanje, u roku od 15 dana od dana nastale promjene (član 17 stav 1).

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 24

Podzakonski akti iz člana 14 stav 6 i člana 18 stav 3 ovog zakona donijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 25

Postupci za ostvarivanje prava na povlasticu na putovanje započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima po kojima su započeti.

Nastavak korišćenja prava

Član 26

Korisnici prava na povlasticu na putovanje koji su ostvarili pravo po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava u skladu sa ovim zakonom.

Nastavak korišćenja prava u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta

Član 27

Lica sa invaliditetom koja su ostvarila pravo na povlasticu na putovanje prije početka primjene člana 3 ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava trajno, odnosno do isteka perioda na koji im je odobreno pravo po osnovu kojeg su ostvarila pravo na povlasticu na putovanje.

Odložena primjena i prestanak važenja pojedinih odredbi

Član 28

Odredbe člana 3 ovog zakona počće da se primjenjuju danom početka sprovođenja postupaka jedinstvenog vještačenja invaliditeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Danom početka primjene odredbi člana 3 ovog zakona, prestaje da važi odredba člana 2 ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 29

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom („Službeni list CG“, br. 80/08, 40/11, 10/15, 50/17 i 122/25).

Stupanje na snagu

Član 30

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: **07-128/25-7371/2**

Podgorica, 19. decembar 2025. godine

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
Nacrt zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom

Vrijeme trajanja javne rasprave: 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva (24. 11. 2025. do 15. 12. 2025. godine)

Način sprovođenja javne rasprave: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije uputilo je javni poziv građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom u pisanom obliku putem pošte, na adresu Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put bb, 81000 Podgorica, ili u elektronskom formi na e-mail: marina.kamberovic@mrs.gov.me, na Obrascu za dostavljanje prijedloga, sugestija i komentara na Nacrt Zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom. U okviru javne rasprave održan je okrugli sto 9. decembra 2025. godine, u prostorijama Doma starih Podgorica.

Ovlašćeni predstavnici Ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Mersida Aljićević, državna sekretarka Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije;
- Svetlana Dujović;
- Marina Kamberović.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: Tokom trajanja javne rasprave, primjedbe, predloge i sugestije u pisanoj formi, u skladu sa članom 17 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list Crne Gore“, broj 41/18), na propisanom obrascu i u predviđenom roku, a kako je navedeno u tekstu Javnog poziva i Programa javne rasprave od 27. novembra 2025. godine, dostavili su: gospodin Edin Hodžić; gospodin Nenad Knežević; gospodin Goran Macanović, izvršni direktor Saveza slijepih Crne Gore; Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore.

Okruglom stolu, koji je održan dana 9. decembra 2025. godine, prisustvovalo je 20 osoba - predstavnici centara za socijalni rad, Ministarstva saobraćaja, NVO sektora, zainteresovani građani i predstavnici Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije.

Primjedbe, predloge i sugestije na Nacrt zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom dali su sledeći prisutni:

- **Gospođa Marina Vujačić**, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, je dala sugestiju da se u **članu 8, stav 1, tačka 1** preciznije i jasnije formuliše odredba kako bi bilo nedvosmisleno kome se daje ovlašćenje. Ukazala je na neusaglašenost između ove odredbe i **člana 13**, u kojem se navodi da pravo na povlasticu na putovanje ima i pratilac

u slučaju kada putuje po lice sa invaliditetom ili se vraća nakon praćenja, te je postavila pitanje da li se u tom slučaju radi o jednom ili dva putovanja. Istakla je da nejasne formulacije mogu dovesti do različitih tumačenja od strane centara za socijalni rad.

U **članu 9**, koji propisuje ograničenje jednog putovanja u roku od 10 dana, istakla je da je takvo rješenje ograničavajuće i nepravedno. Pitala je čime smo se vodili kada smo odredili udaljenost do 80 km između mjesta stanovanja i mjesta rada.

Takođe je ukazala da je rješenje iz **člana 10**, prema kojem pratilac ne može biti lice mlađe od 15 godina, nepravedno, jer u praksi dovodi do situacije da djeca ne mogu biti pratioci svojim roditeljima sa invaliditetom.

U vezi sa **članom 14**, istakla je nejasnoće u pogledu različitih rokova za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova (30 dana za korisnike 12 putovanja, odnosno 60 dana za korisnike u radnom odnosu), naglašavajući da je prethodno rješenje bilo jedinstveno i iznosilo 60 dana.

U **članu 15** ukazala je na potrebu preciznijeg formulisanja odredbe koja se odnosi na izjavu o pratiocu i uvid u ličnu ispravu pratioca, jer nije jasno ko daje izjavu i ko pokazuje ličnu kartu. Posebno je naglasila da su posljednja dva stava ovog člana u suprotnosti sa principima samostalnog života osoba sa invaliditetom i da mogu ugroziti ljudsko dostojanstvo i autonomiju korisnika.

Takođe je sugerisala da se razmotri uvođenje mehanizma za slučajeve kada lice sa invaliditetom tokom putovanja doživi zdravstvene teškoće (npr. napad panike) i bude prinuđeno da se vrati isti dan, kako se takvo putovanje ne bi računalo kao iskorišćeno.

Na kraju, ukazala je da se u **članu 20, stav 3** koristi termin „socijalni položaj“, koji nije definisan u zakonu, te da ga je potrebno izmijeniti ili precizirati.

ODGOVOR: Sugestija koja se odnosi na član 8, stav 1, tačka 1 se prihvata. U cilju pravne sigurnosti korisnika i ujednačenog postupanja centara za socijalni rad, navedena odredba biće preciznije i jasnije normirana, kako bi bilo nedvosmisleno kome se daje ovlaštenje i pod kojim uslovima.

U vezi sa komentarima na član 13, sugestija se prihvata. U tekstu Zakona će se jasno naznačiti da se u slučaju kada pratilac putuje po lice sa invaliditetom ili se vraća nakon izvršenog praćenja radi o jednom ostvarenom putovanju, čime će se izbjeći različita tumačenja u praksi. Kada je u pitanju ograničenje iz člana 9, prema kojem se jedno putovanje može ostvariti u roku od 10 dana, navedeno rješenje je uvedeno radi racionalnog upravljanja budžetskim sredstvima i sprečavanja eventualnih zloupotreba prava. Međutim, imajući u vidu iznijete argumente i realne potrebe korisnika, sugestija se djelimično prihvata i rok između dva putovanja biće skraćen na 7 dana.

Propisana udaljenost do 80 km između mjesta stanovanja i mjesta rada određena je na osnovu primjera iz prakse i procjene realnih dnevnih putovanja koje su izvodljive u okviru jednog radnog dana.

Sugestija u vezi sa članom 10, koja se odnosi na starosnu granicu pratioca, djelimično se prihvata, ista je izmijenjena tako da pratilac može biti lice koje je punoljetno, izuzetno pratilac lica sa invaliditetom može biti lice koje je navršilo deset godina života ako mu je lice sa invaliditetom koje koristi pravo na povlasticu roditelj.

U odnosu na član 14, rok za podnošenje zahtjeva je prvobitno skraćen sa ciljem ubrzanja administrativnih procedura. Međutim, uvažavajući način života korisnika i njihove objektivne potrebe, predložena sugestija se prihvata i rok za podnošenje zahtjeva biće produžen na 45 dana, čime se obezbjeđuje veća dostupnost prava.

Odredbe iz člana 15 biće dodatno precizirane kako bi bilo jasno da pratilac daje na uvid svoju ličnu ispravu. Komentari u vezi sa stavovima 9 i 10 ovog člana se u potpunosti prihvataju, jer

je ocijenjeno da iste nijesu u skladu sa principima samostalnog života, ljudskog dostojanstva i autonomije osoba sa invaliditetom, te će navedeni stavovi biti brisani iz teksta Nacrta zakona. Termin „socijalni položaj“ biće promijenjen i usklađen sa važećom zakonskom terminologijom, kako bi se izbjegle nejasnoće i omogućila jednoobrazna primjena propisa.

- **Gospođa Katarina Jušković**, predstavnik Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, je predložila da se rok između dva putovanja skрати sa 10 na sedam dana, imajući u vidu da većina roditelja djece sa smetnjama u razvoju radi i da im je vikend jedino vrijeme za korišćenje prava. Takođe je predložila da se u centrima za socijalni rad jasno istakne obavještenje da djeca sa smetnjama u razvoju imaju prioritet pri izdavanju potvrda, kako bi se izbjegle neprijatne situacije za roditelje.

ODGOVOR: Sugestija se prihvata. Rok između dva putovanja skратиće se na 7 dana, imajući u vidu specifične obaveze roditelja djece sa smetnjama u razvoju i ograničeno vrijeme koje imaju na raspolaganju. Takođe, predlog da se u centrima za socijalni rad istakne obavještenje da djeca sa smetnjama u razvoju imaju prioritet pri izdavanju potvrda se prihvata i svim centrima će biti upućen dopis da istaknu pomenuto obavještenje.

- **Gospodin Goran Macanović**, izvršni direktor Saveza slijepih Crne Gore, je predložio da se iz teksta Nacrta zakona brišu stavovi 9 i 10 člana 15, uz obrazloženje da su navedene odredbe u suprotnosti sa principima zaštite dostojanstva i autonomije osoba sa invaliditetom. Ukazao je i na činjenju da djeca roditelja sa invaliditetom često u ranijem uzrastu mogu pružati odgovarajuću podršku i asistenciju, te da je propisana starosna granica od 15 godina za pratioca previsoko postavljena. Takođe je ocijenio da je ograničenje od 10 dana između dva ostvarena putovanja previše restriktivno i da ne odgovara stvarnim potrebama korisnika, zbog čega je predložio njegovo smanjenje. Na kraju je postavio pitanje da li je Ministarstvo spremno da, nakon godinu primjene Zakona, sprovede analizu njegovih efekata u praksi.

ODGOVOR: Sugestija o brisanju stavova 9 i 10 člana 15 se prihvata, jer je ocijenjeno da navedene odredbe nijesu u skladu sa principima poštovanja ljudskog dostojanstva, samostalnosti i autonomije.

U vezi sa starosnom granicom pratioca, izvršeno je dodatno razmatranje i ista je izmijenjena tako da pratilac može biti lice koje je punoljetno, izuzetno pratilac lica sa invaliditetom može biti lice koje je navršilo deset godina života ako mu je lice sa invaliditetom koje koristi pravo na povlasticu roditelj.

Ograničenje broja dana između dva putovanja biće prilagođeno, te će se rok smanjiti sa 10 na sedam dana.

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije izražava spremnost da, nakon godinu primjene Zakona, sprovede sveobuhvatnu analizu njegovih efekata u praksi, kako bi se eventualni nedostaci pravovremeno identifikovali i unaprijedila dalja primjena Zakona.

- **Gospođa Dunja Radulović** je postavila pitanje u vezi sa primjenom odredbi Zakona u praksi, konkretno da li osoba koja ima prebivalište u Danilovgradu, a zaposlena je u Ulcinju, može ostvariti pravo na povlasticu na putovanje lica sa invaliditetom, imajući u vidu propisanu udaljenost između mjesta stanovanja i mjesta rada.

ODGOVOR: Pravo na povlasticu na putovanje lica sa invaliditetom može ostvariti korisnik koji ispunjava uslove propisane Zakonom, uključujući i uslov koji se odnosi na udaljenost između mjesta stanovanja i mjesta rada. U konkretnom slučaju, udaljenost između Danilovgrada i Ulcinja prelazi propisani prag od 80 km, te se pravo na povlasticu ne bi moglo ostvariti po tom osnovu. Navedeno rješenje uvedeno je radi uvažavanja realnih dnevnih relacija putovanja, koje je moguće realizovati u toku jednog radnog dana. Istovremeno, Ministarstvo će pratiti

primjenu ove odredbe u praksi i razmotriti eventualne korekcije u okviru budućih izmjena i dopuna Zakona.

- **Gospodin Željko Komar**, predstavnik Centra za socijalni rad Herceg Novi, komentarisao je nove odredbe Zakona, ukazujući da je uvođenje ograničenja broja dana između dva putovanja opravdano. Takođe je istakao da Centar za socijalni rad Herceg Novi u svom radu kontinuirano primjenjuje princip prioriteta za djecu sa smetnjama u razvoju, te da će se takva praksa nastaviti i u budućem periodu.

- **Gospođa Danijela Nikolić** predstavnica Centra za socijalni rad Nikšić, je dala sugestiju da se vodi računa da li lica sa invaliditetom koja putuju na posao imaju obezbijeđen službeni prevoz.

ODGOVOR: Ova sugestija će biti uzeta u obzir prilikom definisanja ove odredbe u Zakonu.

Rezime primjedbi, predloga i sugestija dostavljenih pisanim putem, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Primjedbe, predlozi i sugestije od strane Edina Hodžića

Primjedba/predlog/sugestija 1: Pratilac mora imati isto prebivalište kao korisnik. Predlaže se da se u zakon unese obaveza da pratilac lica sa invaliditetom mora imati isto prebivalište kao korisnik povlastice na putovanje.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: U važećoj praksi centri za socijalni rad sve češće evidentiraju situacije u kojima pratilac dolazi iz potpuno druge opštine i preuzima ili koristi pravo pratioca za korisnika sa kojim nema zajedničko domaćinstvo. Ovo dovodi do sljedećih problema:

- omogućava zloupotrebu prava na putovanje,
- komplikuje dokazivanje stvarne potrebe za pratnjom,
- otežava kontrolu i praćenje korisnika i pratilaca kroz sistem,
- dovodi do situacija gdje pratilac nema nikakav stvarni odnos ili brigu prema korisniku, već se pojavljuje samo radi ostvarivanja naknade,
- centri za socijalni rad nemaju jasnu pravnu osnovu da odbiju takve zahtjeve, iako očigledno nijesu logični niti opravdani.

Pratilac bi, po prirodi uloge, trebalo da bude lice koje je zaista uključeno u život, njegu ili podršku korisnika, što je najjasnije potvrđeno zajedničkim prebivalištem.

Predlog formulacije dopune zakona: U članu 8 (definicija pratioca) ili članu 10 dodati stav

ODGOVOR: Predlog nije prihvaćen. Predlog da se u zakon uvede obaveza da pratilac lica sa invaliditetom mora imati isto prebivalište kao korisnik povlastice na putovanje nije prihvaćen, jer nije u skladu sa važećim pravnim okvirom Crne Gore, međunarodnim obavezama države i osnovnim principima zaštite prava lica s invaliditetom. U skladu sa Ustavom Crne Gore, zabranjena je svaka neposredna i posredna diskriminacija, uključujući diskriminaciju po osnovu invaliditeta. Uvođenjem uslova zajedničkog prebivališta za pratioca došlo bi do stavljanja lica s invaliditetom u nepovoljniji položaj u ostvarivanju prava na povlastice na putovanje, jer bi se pravo uslovljavalo kriterijumom koji nije u neposrednoj vezi sa stvarnim potrebama korisnika. Zajedničko prebivalište ne predstavlja pouzdan kriterijum za utvrđivanje stvarne potrebe za pratnjom, niti za procjenu odnosa podrške i povjerenja između korisnika i pratioca, te se kao takvo ne može propisivati kao uslov za ostvarivanje prava.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Korisnik prava na povlasticu za putovanje ne može biti pratilac drugom korisniku.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Zakon ne sadrži jasnu zabranu da korisnik povlastice na putovanje bude pratilac drugom licu sa invaliditetom. Ovakva situacija može stvoriti zloupotrebe i nelogičnosti u primjeni prava.

Korisnik povlastice je lice koje i samo ostvaruje određeni stepen invaliditeta ili potrebne podrške (po osnovu lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć itd.). Takvo lice realno ne bi trebalo da bude pratilac drugom korisniku jer:

- nije u mogućnosti da obavlja obaveze pratioca u punom kapacitetu,
- može doći do zloupotrebe prava (npr. dva korisnika međusobno budu pratioci radi povećanja broja putovanja),
- pratilac mora biti lice koje može pružiti fizičku, organizacionu i materijalnu podršku, što korisnik povlastice često ne može u potrebnoj mjeri.

Predlog izmjene: U članu 10 ili u dijelu koji reguliše dokazivanje putovanja pratioca, dodati odredbu.

ODGOVOR: Predlog nije prihvaćen. Predlog da se propiše zabrana da korisnik prava na povlasticu na putovanje ne može biti pratilac drugom korisniku nije prihvaćen, jer bi takvo rješenje predstavljalo neopravdano ograničenje prava lica sa invaliditetom. U skladu sa Ustavom Crne Gore i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, zabranjena je svaka neposredna i posredna diskriminacija po osnovu invaliditeta. Crna Gora je ratifikovala Konvenciju Ujedinjenih nacija o pravima osoba s invaliditetom, posebno članove 5, 19 i 20, kojima se garantuju jednakost i nediskriminacija, pravo na samostalan život i uključenost u zajednicu, kao i sloboda kretanja uz odgovarajuću podršku po izboru osobe sa invaliditetom. Konvencija ne dozvoljava unaprijed postavljena ograničenja zasnovana na pretpostavci nesposobnosti lica sa invaliditetom.

Primjedbe, predlozi i sugestije od strane Nenada Kneževića

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 9 Stav 2 treba da glasi: Korisnik povlastice za putovanje, koji koristi putnički automobil može ostvariti najviše do tri puta godišnje pravo na novo putovanje prije isteka roka od deset dana od dana evidentiranja dolaska u centar za socijalni rad u mjestu odredišta.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Smatram da nije potrebno uskraćivati ovo pravo cijele godine zato što korisnici prava, u zavisnosti od zdravstvenog stanja će iskoristiti nekad oba dana vikenda da putuju negdje. Sa druge strane, ako zloupotrijebe ovo pravo više od tri puta, biće sankcionisani na osnovu člana 24.

ODGOVOR: Predlog da se propiše da korisnik povlastice na putovanje koji koristi putnički automobil može ostvariti najviše do tri puta godišnje pravo na novo putovanje prije isteka roka od deset dana od dana evidentiranja dolaska u centar za socijalni rad u mjestu odredista nije prihvaćen. Usvajanjem ovog predloga doveli bi u neravnotežan položaj one korisnike koji koriste međugradski autobus ili željeznički prevoz.

Primjedbe, predlozi i sugestije, Gorana Macanovića izvršnog direktora Saveza slijepih Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1: U Članu 15. brišu se stavovi 9 i 10 koji glase: Dokaz o ostvarenom putovanju pratioca korisnika povlastice na putovanje koji je u radnom odnosu i koji koristi putnički automobil obezbjeđuje centar, na osnovu informacije dobijene od centra za socijalni rad u mjestu odredišta.

Pratilac korisnika povlastice na putovanje koji koristi pravo iz člana 9 stav 5, ako se za putovanje koristi putnički automobil prilikom izdavanja potvrde o ostvarenom putovanju prilaže centru za socijalni rad u mjestu odredišta na uvid ličnu ispravu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Obaveza pratioca korisnika povlastice na putovanje koji je u radnom odnosu da svaki radni dan kad prati korisnika mora posjećivati Centar za socijalni rad kako bi se evidentirao da je stigao u mjesto rada korisnika je apsolutno neprihvatljiva, nelogična, nesvrishodna i predstavlja oblik diskriminacije jer se za korisnika zahtijeva potvrda poslodavca kao dokaz da je putovao od kuće do posla, a za pratioca se postavljaju dodatni zahtjevi koji predstavljaju otežavanje ostvarivanja prava.

Ovakva obaveza je neprihvatljiva zbog toga što predstavlja ugrožavanja ličnog dostojanstva korisnika jer se zahtijeva od pratioca da odlazi u CZSR i da obavještava radnike CZSR-a da je korisnik došao na posao, kao da su mu oni poslodavac i da oni vode evidenciju o poštovanju radnog vremena.

Osim toga, ovom obavezom se nameću dodatni troškovi za korisnika i pratioca jer se sjedište poslodavca i sjedište CZSR rijetko (možda i nikad) ne nalaze u neposrednoj blizini, pa se svakodnevnim odlaskom do CZSR stvaraju neopravdani dodatni troškovi za korisnika i pratioca.

Nelogična je i nesvrishodna iz razloga što javljanje pratioca u CZSR ne dokazuje da je korisnik zaista tog radnog dana došao na posao. Kontra argument ovom stavu bi vjerovatno bio da se dolazak na posao korisnika dokazuje potvrdom poslodavca, pa postavljam logično i svrishodno pitanje: zašto se onda istom potvrdom poslodavca ne može dokazati i da je pratilac putovao sa korisnikom? Ovo pitanje je dodatno opravdano, uzimajući u obzir to što su Članom 24. nacrta Zakona propisane novčane kazne za korisnika ako ne prijavi centru svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje i korišćenje prava i za poslodavca ako da netačne podatke o broju dana koje je lice sa invaliditetom provelo na radu za mjesec za koji traži naknadu novčanih sredstava.

Shodno svemu navedenom, stavovi 9 i 10 Člana 15 Zakona ne doprinose lakšem, jednostavnijem i pravednijem ostvarivanju prava, već predstavlja otežavanje ostvarivanja prava, nametanje neopravdanih troškova i ugrožavanja ličnog dostojanstva korisnika prava.

ODGOVOR: Ovaj predlog je prihvaćen.

Primjedbe, predlozi i sugestije od strane Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1: U članu 8, stavu 1, tačku 1 neophodno je odredbu adekvatno formulisati (pravno-tehnički ili nomotehnički) kako bi bilo jasno da li se ovlašćenje pratioca, koje se daje izjavom, odnosi i na roditelja i staratelja, ili samo na drugo lice.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Iz samog predloga/primjedbe jasna je namjera iste. Potrebno je da se tačka formuliše na način da bude nedvosmisleno jasno da li u slučaju da su pratilac roditelj ili staratelj korisnik povlastice njih treba da ovlasti izjavom ili samo treće lice.

ODGOVOR: Ovaj predlog je prihvaćen.

Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 9, stavovi 2, 3 i 5 mijenjaju se tako da glase:

Korisnik povlastice na putovanje koji koristi putnički automobil ne može ostvariti pravo na povlasticu za novo putovanje, **prije isteka roka od pet dana**, od dana evidentiranja dolaska u centar za socijalni rad u mjestu odredišta.

Korisnik povlastice na putovanje koji koristi međugradski autobus ili željeznički prevoz ne može ostvariti pravo na povlasticu za novo putovanje, **prije isteka roka od pet dana**, od dana izdavanja vozne karte za prethodno putovanje.

Lice sa invaliditetom koje je u radnom odnosu ima pravo i na povlasticu na putovanje od mjesta stanovanja do mjesta rada, **ako su udaljeni do 80 km u jednom pravcu**, kao i povratak u mjesto stanovanja za svaki dan proveden na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Rok od 10 dana između dva putovanja za koja se može ostvariti pravo na povlasticu je nepravedan i ograničavajući, posebno za neke kategorije osoba s invaliditetom, uključujući djecu s invaliditetom, kao i osobe s invaliditetom koje su u radnom odnosu, a ne koriste povlastice na putovanje od mjesta stanovanja do mjesta rada, već isključivo povlastice za 12 putovanja tokom kalendarske godine. U tom smislu, smatramo neprihvatljivim ograničenje na 10 dana, imajući u vidu iste budžetske efekte i uticaj. Apelujemo na Ministarstvo da prilikom kreiranja Zakona s dužnom pažnjom pristupa svim osobama s invaliditetom, da uzme u obzir višestruke prepreke i životne uslove, raznolikost oštećenja, odnosno raznolikost ljudskog roda, te primijeni principe i načela Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom.

Dodatno, formulacija definisana u Nacrtu zakona nije adekvatna jer govori o pravu na putovanje, a ne o pravu na povlasticu za putovanje, pa je istu potrebno adekvatnije formulisati u duhu cilja i okvira ovog zakona, koji definiše pravo na naknadu troškova za ostvareno putovanje, a ne pravo na putovanje u opštem i širem smislu.

Na kraju, u stavu 5 je potrebno precizirati odredbu kako bi bilo jasno da se kilometražna odnosi na jedan smjer, a ne na oba smjera.

ODGOVOR: Predlog o dužini roka od pet dana između putovanja je djelimično prihvaćen. Rok će biti skraćen sa deset na sedam dana. Drugi predlog o dodatnom pojašnjenju udaljenosti između mjesta stanovanja i mjesta rada je prihvaćen.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 10, stav 2 mijenja se, tako da glasi: Pratilac lica sa invaliditetom ne može biti lice koje **nije navršilo 10 godina života**.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: U situaciji kada je riječ o osobama s invaliditetom, ograničenje staroste granice za pratilaca koje je dato u Nacrtu nije prihvatljivo i treba da definisati na način što će se starosna granica spuštiti. Djeca roditelja s invaliditetom ili djeca koja žive u porodici s osobama s invaliditetom žive i sama iskustvo invaliditeta, često doživljavaju diskriminaciju po pripadnosti, ali isto tako imaju nerijetko neuporedivo veći osjećaj/senzibilitet, zrelija su, odnosno od malih nogu edukovana o odnosu i ophođenju, pa i pružanju potrebne asistencije osobama s invaliditetom. Zbog navedenog, nema nikakve logike, niti pravnog ili bilo kakvog drugog utemeljenja koje će ići u prilog činjenici da ostane ograničenje na 15 godina života, posebno to ne može biti radna sposobnost koju dijete stiče sa 15 godina, kako se moglo čuti na okruglom stolu u okviru javne rasprave.

ODGOVOR: Ovaj predlog je djelimično prihvaćen. Pratilac lica sa invaliditetom treba da bude punoljetan, ali je propisan izuzetak da pratilac može biti i dijete starije od 10 godina ako su mu roditelji lica sa invaliditetom.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 13, stav 4 preciznije definisati kako bi bilo jasno da se u ovoj situaciji povlastica obračunava u okviru jednog, a ne više putovanja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Imajući u vidu da se u članu 4 navodi da lice sa invaliditetom ima pravo na povlasticu na putovanje, tj. korisnik povlastice na putovanje je lice sa invaliditetom, a ne pratilac, u ovom članu je potrebno jasno precizirati odredbu kako bi se povlastica obračunavala u okviru jednog, a ne dva putovanja i time umanjivao broj ostvarenih prava na putovanje.

ODGOVOR: Ovaj predlog je prihvaćen.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 14, stav 1 mijenja se tako da glasi: Zahtjev za naknadu novčanih sredstava podnosi se centru ***u roku od 45 dana po ostvarenom putovanju***.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Smatramo da je opravdan i realan rok od 45 dana, s obzirom na to da korisnik može da „prikupi” više potvrda u toku tog roka i zajedno ih preda, u slučaju da mu nije hitno za isplatu troškova. Ukoliko jeste, svakako potvrdu može predati centru i sledećeg dana. Međutim, treba i u ovoj situaciji kao i prethodno uzeti u obzir šire okolnosti i predvidjeti optimalnije rokove zbog nekih kategorija osoba s invaliditetom, uključujući pojedince s konkretnim oštećenjima i njihove životne uslove, kao i osobe s invaliditetom koje su radno i profesionalne angažovane.

ODGOVOR: Ovaj predlog je prihvaćen.

Primjedba/predlog/sugestija 6: U članu 15, stav 6 pojasniti, odnosno bolje definisati kako ne bi sadržao dilemu da li korisnik kod sebe treba da ima ličnu ispravu pratioca, koji pritom mora biti u njegovoj pratnji, odnosno istovremeno prisutan.

U istom članu stavovi 9 i 10 brišu se.

Obrazloženje, primjedbe/predloga/sugestije 6: Prvi komentar je istovremeno i obrazložen.

Kada je riječ o predlogu da se brišu stavovi 9 i 10, apsolutno je neprihvatljiva odredba kojom se obavezuje pratilac da prijavljuje dolazak na posao zaposlene osobe s invaliditetom, kao ni nadležnost centra da informacije za samog pratioca provjerava kod centra za socijalni rad u mjestu odredišta. Ista je u potpunoj suprotnosti sa principima Konvencije – ljudskih prava i samostalnog života i suprotna je svim politikama koje deklarativno zastupa Ministarstvo. Ne postoji finansijska i materijalna korist i vrijednost koja može nadomjestiti osjećaj ugroženog dostojanstva, integriteta, autonomije i samostalnosti, nediskriminacije i jednakosti i drugo.

ODGOVOR: Ovi predlozi su prihvaćeni.

Primjedba/predlog/sugestija 7: U članu 20, stav 3 mijenja se tako da glasi: Centar može sa korisnikom sklopiti ugovor o načinu i vremenu povraćaja ***neosnovano ostvarenog iznosa isplaćenog po osnovu naknade troškova za putovanje***, pri čemu se u obzir uzima visina prihoda korisnika i ***njegov materijalni položaj***.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Pravo na povlasticu na putovanje lica sa invaliditetom nije materijalno davanje, već je riječ o naknadi troškova za ostvareno putovanje, definisanoj u skladu sa posebnim zakonom. Dakle, nije riječ o pravu koje se ostvaruje na osnovu Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, prema tome ne može se govoriti o materijalnom davanju. Na isti ovaj način neophodno je zamijeniti termin socijalni položaj jer isti ne postoji u pravnom okviru Crne Gore.

ODGOVOR: Ovaj predlog je prihvaćen. U pitanju je bila tehnička greška.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 18. decembar 2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu Nacrta zakona: Direktorat za socijalnu zaštitu i brigu o porodici.

Potpis ministra,
odnosno rukovodioca organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za
pripremu nacrta zakona